

תלמודו בידו

דף ה עמוד א

א] בזמן המקדש, עד מתי קיבלו עדים ביום השלשים של אלול להעיד שאמש ראו את מולד הלבנה, ומדוע ?

ב] לא באו עדים עד המנחה, כיצד נהגו במשך היום ?

ג] בזמן הזה, עד מתי מקבלים עדות החורש ?

ד] משחרב המקדש, ביצה שנולדה ביום ראשון של ראש השנה האם מותרת למחרת ומדוע ?

א] בראשונה: כל היום. ומחמת הספק שמא יבואו עדים, נהגו איסור מלאכה כבר מהערב. תקנת חכמים: עד הקרבת התמיד של בין הערבים. שפעם התמהמהו העדים לבא עד לאחר שהקריבו התמיד, ונתקלקלו הלויים בשיר ואמרו בו שיר של חול. [בתמיד של שחר אמרו שיר של חול, אפילו אם קידשו החורש קודם הקרבתו].

ב] גמרו את היום בקדושה. שלא יאמרו שבחנם נהגו בו איסור מלאכה, ולשנה הבאה יעשו מלאכה אף בתחילת היום, אף שיתכן שבית דין יקדשו היום את החורש. ושני הימים הם קדושה אחת, וביצה שנולדה ביום הראשון אסורה אף ביום השני.

ג] משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהיו מקבלים עדות החורש כל היום.

ד] רבה: מותרת. שבירושלים ידעו כשקדשו את החורש, ונהגו תמיד רק יום טוב אחד. ובשאר המקומות עשו שני ימים רק מספק [ואחד מהם בודאי חול].

רב ושמואל: בחוץ לארץ הביצה אסורה, אף שעושים שני ימים רק מחמת הספק. כיון שלא היתה אפילו שנה אחת שנהגו לעשות יום אחד בלבד, דנים אותם כתקנה הראשונה, ולשניהם קדושה אחת.

רב יוסף: אסורה. שדבר שנאסר במנין צריך מנין אחר להתירו, אף שטעם האיסור בטל. - וקשה, הרי התקנה לא היתה לאסור הביצה אלא שלא לקבל העדים לאחר המנחה, ולעשות שני הימים קדושה אחת, ורבן יוחנן ביטל זאת.